

**B9-0384/2022 }
B9-0391/2022 }
B9-0393/2022 }
B9-0403/2022 }
B9-0404/2022 }
B9-0405/2022 } RC1**

13.9.2022

BENDRAS PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis

keičiantis šiuos pasiūlymus dėl rezoliucijų:

B9-0384/2022 (The Left)

B9-0391/2022 (S&D)

B9-0393/2022 (Verts/ALE)

B9-0403/2022 (PPE)

B9-0404/2022 (ECR)

B9-0405/2022 (RENEW)

dėl sausrų, gaisrų ir kitų ekstremalių meteorologinių reiškinių pasekmių: ES
pastangų kovos su klimatu srityje didinimas
(2022/2829(RSP))

Herbert Dorfmann, Lídia Pereira

PPE frakcijos vardu

Tiemo Wölken, Clara Aguilera

S&D frakcijos vardu

RC\1263084LT.docx

PE733.863v01-00 }
PE734.575v01-00 }
PE734.577v01-00 }
PE734.587v01-00 }
PE734.588v01-00 }
PE734.589v01-00 } RC1

Irène Tolleret, María Soraya Rodríguez Ramos

RENEW frakcijas vardu

Benoît Biteau

Verts/ALE frakcijas vardu

Pietro Fiocchi

ECR frakcijas vardu

Marisa Matias

The Left frakcijas vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl sausrų, gaisrų ir kitų ekstremalių meteorologinių reiškinių pasekmių: ES pastangų kovos su klimatu srityje didinimas (2022/2829(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2019 m. lapkričio 28 d. rezoliuciją dėl kritinės klimato ir aplinkos padėties¹,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640) ir į Parlamento 2020 m. sausio 15 d. rezoliuciją šiuo klausimu²,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (toliau – Europos klimato teisės aktas)³,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020)0380) ir į 2021 m. birželio 9 d. Parlamento rezoliuciją dėl tos strategijos⁴,
- atsižvelgdamas į sąžiningą, sveiką ir aplinkai palankią maisto sistemą pagal strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ (COM(2020)0381) ir į 2021 m. spalio 20 d. Parlamento rezoliuciją dėl tos strategijos⁵,
- atsižvelgdamas į JT bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC), ypač į jos 2015 m. Paryžiaus susitarimą, kuris įsigaliojo 2016 m. lapkričio 4 d.,
- atsižvelgdamas į JT Nelaimių rizikos mažinimo biuro 2021 m. pasaulinio vertinimo ataskaitos dėl nelaimių rizikos mažinimo (GAR) specialiąją ataskaitą dėl sausrų,
- atsižvelgdamas į 2015 m. sutartus JT darnaus vystymosi tikslus (DVT), ypač į 15 tikslą,
- atsižvelgdamas į JT konvenciją dėl kovos su dykumėjimu (UNCCD),
- atsižvelgdamas į 2021 m. Pasaulinės šlapynių perspektyvos specialiąją redakciją, kurią paskelbė Konvencijos dėl šlapžemių sekretoriatas,
- atsižvelgdamas į Komisijos Jungtinio tyrimų centro ataskaitą „Sausra Europoje – 2022

¹ OL C 232, 2021 6 16, p. 28.

² OL C 270, 2021 7 7, p. 2.

³ OL L 243, 2021 7 9, p. 1.

⁴ OL C 67, 2022 2 8, p. 25.

⁵ OL C 184, 2022 5 5, p. 2.

m. rugpjūčio mėn.“,

- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 16 d. Komisijos komunikatą „Naujoji 2030 m. ES miškų strategija. Tvari miškotvarka Europoje“ (COM(2021)0572),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 20 d. Komisijos komunikatą „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija. Gamtos grąžinimas į savo gyvenimą“ (COM(2020)0380),
- atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės mėn. Tarpvyriausybines mokslines politines biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų platformos parengtą visuotinio biologinės įvairovės ir ekosisteminių paslaugų vertinimo ataskaitą,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją dėl ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijos⁶,
- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 17 d. Komisijos komunikatą „ES 2030 m. dirvožemio strategija. Naudojimas geros būklės dirvožemio teikiama nauda žmonėms, maistui, gamtai ir klimatui“ (COM(2021)0699) ir į 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl dirvožemio apsaugos⁷,
- atsižvelgdamas į Europos vandens išteklių chartiją,
- atsižvelgdamas į Tarpvyriausybines klimato kaitos komisijos (IPCC) parengtą ataskaitą „Klimato kaita 2022 m. Poveikis, prisitaikymas ir pažeidžiamumas“,
- atsižvelgdamas į 2010 m. liepos 28 d. JT Generalinės Asamblėjos rezoliuciją Nr. 64/292, kuria pripažįstama žmogaus teisė į vandenį ir sanitarines sąlygas,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. rugsėjo 8 d. rezoliuciją dėl Europos piliečių iniciatyvos „Right2Water“⁸ tolesnių veiksmų,
- atsižvelgdamas į Europos aplinkos agentūros (EAA) ataskaitą Nr. 17/2020 „Vanduo ir žemės ūkis: tvarūs sprendimai“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. sausio 21 d. Pasaulio išteklių instituto ataskaitą „Daugumo užtikrinimas. Tvarios vandens ateities sąnaudų supratimas“,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 14 d. EAA ataskaitą „Vandens ištekliai Europoje – vandens trūkumo problemos sprendimas. Atnaujintas vertinimas“,
- atsižvelgdamas į 2019 m. Komisijos atliktą Vandens pagrindų direktyvos, Požeminio vandens direktyvos, Aplinkos kokybės standartų direktyvos ir Potvynių direktyvos tinkamumo patikrą (SWD(2019)0439),

⁶ OL C 445, 2021 10 29, p. 156.

⁷ OL C 506, 2021 12 15, p. 38.

⁸ OL C 316, 2017 9 22, p. 99.

- atsižvelgdamas į IPCC vertinimo ataskaitas ir specialiąsias ataskaitas,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. vasario 24 d. Komisijos komunikatą „Klimato kaitai atsparios Europos kūrimas. Naujoji ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategija“ (COM(2021)0082),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės⁹ (Bendrųjų nuostatų reglamentas),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo¹⁰,
 - atsižvelgdamas į 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą¹¹,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 ir 4 dalis,
- A. kadangi, remiantis Europos sausrų stebėjimo centro duomenimis, 2022 m. rugpjūčio mėn. 64 proc. žemyno gavo perspėjimus apie sausrą (17 proc. gavo sausras pavojaus signalą); kadangi preliminarūs duomenys rodo, kad dabartinė sausra yra didžiausia per pastaruosius 500 metų; kadangi 2022 m. vidutinė temperatūra Europoje buvo aukščiausia tiek rugpjūčio, tiek birželio-rugpjūčio mėn.¹²; kadangi prognozuojama, kad artimiausi mėnesiai daugelyje Europos šalių ir toliau bus sausesni nei įprastai, ir kadangi karščio bangos ir sausra viena kitą sustiprina;
- B. kadangi, IPCC duomenimis, akivaizdu, kad dėl klimato krizės ekstremalios oro sąlygos, pvz., potvyniai, audros ir karščiai, dažnėja ir intensyvėja, o tai reiškia, kad iškrenta daugiau kritulių ir smarkėja audros, karščio bangos darosi karštesnės, o sausras ilgėja ir sunkėja;
- C. kadangi klimato krizė jau daro didžiulį poveikį ekosistemoms, gyventojams ir žmonių pragyvenimo šaltiniams; kadangi, remiantis IPCC duomenimis, Europos žemyno klimato atšilimas vyksta greičiau nei kitose pasaulio dalyse: 2019 m. temperatūra pakilo 2 °C, palyginti su ikipramoniniu laikotarpiu, o vidutinė pasaulio temperatūra pakilo 1,1 °C; kadangi šių metų rekordus sumušusi sausra yra aktualiausia iš daugelio ekstremalių klimato reiškinių, kurie tampa nauja kasdienybe, didėja jų apimtis ir mastas; kadangi dėl klimato kaitos intensyvėjant vandens ciklui dažnės ir intensyvės sausras,

⁹ OL L 231, 2021 6 30, p. 159.

¹⁰ OL L 231, 2021 6 30, p. 60.

¹¹ OL L 311, 2002 11 14, p. 3.

¹² „Copernicus“ klimato kaitos paslauga „[Surface air temperature for August 2022](#)“.

audros ir potvyniai;

- D. kadangi, siekiant sumažinti ir kontroliuoti trumpalaikį, vidutinės trukmės ir ilgalaikį poveikį ekonomikai, aplinkai ir gerovei bei sveikatai, visuose sektoriuose reikia imtis skubių klimato kaitos švelninimo veiksnių mažinant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, atsižvelgiant į geriausius turimus mokslinius duomenis ir kartu gerokai suintensyvinti prisitaikymo prie klimato kaitos ir atsparumo didinimo veiksmus;
- E. kadangi Pasaulinis išteklių institutas nustatė, kad šešios ES šalys (Kipras, Belgija, Graikija, Ispanija, Portugalija ir Italija) susiduria su dideliu vandens trūkumu ir kad iki 2030 m. bus 56 proc. atotrūkis tarp pasaulinės atsinaujinančiųjų išteklių vandens pasiūlos ir paklausos¹³; kadangi EAA vertinimu, vandens trūkumas jau dabar daro poveikį 20 proc. Europos teritorijos ir 30 proc. jos gyventojų, o sausrų Europoje kaina siekia 2–9 mlrd. EUR per metus¹⁴;
- F. kadangi klimato kaita pakeitė Europos vėjo charakteristikas ir oro sąlygas taip, kad laikosi aukšto slėgio sistemos ir dėl to ilgą laiką vos lyja arba kritulių visai neiškrenta, todėl pasėlių augimo sezonai sausėja; kadangi dirvožemio drėgmė prisideda prie požeminio vandens papildymo, dirvožemio struktūros ir biotos, dirvožemio temperatūros, o dėl vandens trūkumo, inter alia, atsiranda dirvožemio erozija ir mažėja pasėlių derlius; kadangi daugumoje Europos šalių dirvožemio drėgmės anomalijos dėl kritulių trūkumo ir karščio bangų pastaraisiais mėnesiais, palyginti su 2022 m. birželio mėn., tebėra labai neigiamos;
- G. kadangi didžiausias poveikis daromas ES grūdinių kukurūzų, sojų ir saulėgrąžų derliui, kurio sumažėjimas (palyginti su pastarųjų penkerių metų vidurkiu) yra atitinkamai 16 proc., 15 proc. ir 12 proc.; kadangi tikėtina, kad bus padarytas didelis poveikis kitoms kultūroms, ypač pašarams; kadangi sausrų ir karščio bangų poveikis žemės ūkio gamybai per pastaruosius 50 metų padidėjo maždaug tris kartus¹⁵; kadangi sumažėjęs gamybos lygis ypač kelia nerimą ir yra susijęs su Ukrainoje vykstančio konflikto pasekmėmis maisto ir pašarų rinkai;
- H. kadangi netvari žemdirbystė, miškų naikinimas ir intensyvi urbanizacija didina gaivalinių nelaimių riziką ir jų rimtumą;
- I. kadangi, remiantis naujausiu Pasauliniu dykumėjimo atlasu, daugiau kaip 75 proc. žemės ploto jau yra nualinta, o iki 2050 m. daugiau kaip 90 proc. gali būti nualinta; kadangi ES lygmeniu dykumėjimas apima 8 proc. teritorijos, daugiausia Pietų, Rytų ir Vidurio Europoje, ir užima 14 mln. hektarų; kadangi 13 valstybių narių pareiškė, kad jos pagal UNCCD patiria dykumėjimo poveikį; kadangi dykumėjimą, be kita ko, lemia

¹³ Pasaulio išteklių institutas, „Achieving abundance: understanding the cost of a sustainable water future“, 2020 m. sausio 21 d.

¹⁴ Europos aplinkos agentūra, „Vandens ištekliai Europoje – vandens trūkumo problemos sprendimas. Atnaujintas vertinimas“, 2021 m. spalio 14 d.

¹⁵ Mekonen, Zelalem A. et al., „Wildfire exacerbates high-latitude soil carbon losses from climate warming“, *Environment Research Letters*, 17 tomas, Nr. 9, 2022 m. rugsėjo mėn.

dirvožemio erozija, per didelis ganymas ir nykstanti augmenijos danga, ypač medžių, įdruskėjimas, blogėjanti dirvožemio organinių medžiagų ir biotos bei biologinės įvairovės būklė; kadangi 2015 m. ES ir valstybės narės įsipareigojo iki 2030 m. ES užtikrinti dirvožemio būklės neblogėjimą;

- J. kadangi Vandens pagrindų direktyvos¹⁶ 4 straipsnio 2 dalyje teigiama, kad „valstybės narės apsaugo, gerina ir atnaujina visus požeminio vandens telkinius, užtikrina požeminio vandens ėmimo ir jo papildymo pusiausvyrą ir stengiasi, kad gera požeminio vandens būklė būtų pasiekta ne vėliau kaip po 15 metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos“; kadangi pagal Vandens pagrindų direktyvą reikalaujama, kad po 22 metų tik 40 proc. stebimų ežerų, estuarijų, upių ir pakrančių vandenų būtų geros arba labai geros ekologinės būklės; kadangi pagal Vandens pagrindų direktyvą atlikus tinkamumo patikrą nustatyta, kad beveik 50 proc. vandens telkinių taikoma išimtis, kuri yra nepatenkinama; kadangi praityje buvo įgyvendinta bloga valdymo praktika ir priemonės, turinčios pražūtingą poveikį dirvožemio vandens sulaikymui, pvz.: upių tiesinimas ir (arba) upių vagos išdėstymas, intensyvesnis žemės naudojimas ir tvenkinių bei šlapynių džiovinimas;
- K. kadangi vanduo yra pagrindinis maisto ciklo elementas; kadangi gera požeminio ir paviršinio vandens kokybė ir pakankamas kiekis yra būtini siekiant sukurti sąžiningą, sveiką, aplinką tausojančią ir tvarią maisto sistemą, aprašytą strategijoje „Nuo ūkio iki stalo“; kadangi švarus vanduo ir pakankamas jo kiekis yra esminės svarbos siekiant įgyvendinti ir sukurti ES tikrą žiedinę ekonomiką; kadangi Bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) strateginių planų reglamente¹⁷ nustatytas tikslas „skatinti darnų vystymąsi ir veiksmingą gamtos išteklių, pvz., vandens, dirvožemio ir oro, valdymą, be kita ko, mažinant priklausomybę nuo cheminių medžiagų“;
- L. kadangi žemės ūkis priklauso nuo vandens prieinamumo; kadangi drėkinimas padeda apsaugoti ūkininkus nuo klimato kaitos ir padidinti derlių, tačiau taip pat daro didelį spaudimą vandens ištekliams; kadangi 2016 m. tik 6 proc.¹⁸ ES žemės ūkio paskirties žemės buvo drėkinama, tačiau tai sudarė 24 proc. viso ES išgauto vandens kiekio; kadangi, remiantis Europos Audito Rūmų specialiąja ataskaita dėl tvaraus vandens naudojimo žemės ūkyje, BŽŪP įgyvendinimas nebuvo nuosekliai suderintas su ES vandens politika, o to nepagerinus padidėtų spaudimas vandens ištekliams;
- M. kadangi pagal naująją BŽŪP, kuri įsigalios 2023 m., ribojamos investicijos į drėkinamą

¹⁶ 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

¹⁷ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 (OL L 435, 2021 12 6, p. 1).

¹⁸ Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita Nr. 20/2021 „Tvarus vandens naudojimas žemės ūkyje. Labiau tikėtina, kad BŽŪP lėšomis bus skatinamas didesnis, o ne efektyvesnis vandens vartojimas“, 2021 m.

plotų didinimą vietovėse, kuriose vandens telkinių būklė yra „prastesnė nei gera“;

- N. kadangi vandens ėmimas iš atvirų vandenių ir požeminio vandens geriamajam vandeniui, pramonei ir žemės ūkiui dėl itin aukštų temperatūrų ir kritulių trūkumo lemia padidėjusią teršalų ir maistinių medžiagų koncentraciją, taigi ir nuodingų dumblių žydėjimo ir patogenų atvejus, kaip matyti iš visų Europos upių sistemų, upių žiočių ir vandens telkinių, dėl to masiškai gaissta ir nyksta žuvys, žlunga žvejyba ir dingsta pragyvenimo šaltiniai; kadangi aukšta vandens temperatūra taip pat mažina deguonies kiekį, o tai labai kenkia žuvis; kadangi dėl sumažėjusio upių sraunumo ir dugno gilinimo išsiskiria koncentruoti toksinai, susikaupę nuosėdose, o tai daro didelį poveikį tekančio vandens augmenijai bei gyvūnijai ir žuvininkystei;
- O. kadangi 60 proc. upių baseinų yra tarpvalstybiniuose regionuose, todėl veiksmingas tarpvalstybinis bendradarbiavimas yra labai svarbus; kadangi 20-ies Europos šalių daugiau nei 10 proc. vandens išteklių priklauso nuo kitų šalių, o penkios šalys daugiau nei 75 proc. savo išteklių gauna iš užsienio šalių upių¹⁹; kadangi dėl Miesto nuotekų valymo direktyvos²⁰ nesilaikymo pasienio regionuose blogėja tarpvalstybinių vandens telkinių būklė, todėl neįmanoma pasiekti Vandens pagrindų direktyvos tikslų priimančiojoje valstybėje narėje; kadangi, nors Vandens pagrindų direktyvoje minimi „atitinkami ekoregionai“, praktiškoje bendradarbiavimas vandens srityje yra menkas; kadangi manoma, kad dėl išteklių trūkumo bendrų baseinų vandens politikos sudėtingumas didės;
- P. kadangi atsinaujinantys vandens ištekliai vienam gyventojui per pastaruosius 60 metų ES sumažėjo 17 proc.; kadangi kelios ES šalys dėl sausros pastaraisiais mėnesiais turėjo riboti geriamojo vandens tiekimą, pvz., bendruomenėms geriamasis vanduo buvo tiekiamas sunkvežimiais; kadangi vandens nuotėkis sudaro 24 proc. viso Sąjungoje suvartojamo vandens;
- Q. kadangi 20–40 proc. Europoje esančio vandens iššvaistoma, be kita ko, dėl nuotėkio vandens paskirstymo sistemoje, nepakankamų vandens taupymo technologijų įrenginių, perteklinės ir nereikalingos drėkinimo veiklos ir nesandarių čiaupų;
- R. kadangi metinis upių debitas mažėja pietų ir pietryčių Europoje, tačiau didėja šiaurės ir šiaurės rytų Europoje; kadangi daromas didelis poveikis hidroenergijos gamybai ir elektrinių aušinimo sistemoms; kadangi projektas „Prisitaikantis kliūčių valdymas Europos upėse“ (AMBER) parodė, kad Europos upės blokuoja daugiau kaip 1 mln. kliūčių, o daugiau kaip 85 proc. mažų struktūrų yra prastos būklės arba neaktyvios; kadangi visos kliūtys daro poveikį upių sveikatai ir vandens ciklui, keičia natūralią upės tėkmę ir blokuoja žuvų migracijos kelius;

¹⁹ Baranyai, G., „Tarpvalstybinė vandentvarka Europos Sąjungoje: (neišspręstas paskirstymo klausimas)“ (angl. „[Transboundary water governance in the European Union: the \(unresolved\) allocation question](#)“), Pasaulio vandens tarybos oficialusis leidinys, 21 tomas, Nr. 3, 2019 m.

²⁰ 1991 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo (OL L 135, 1991 5 30, p. 40).

- S. kadangi sumažėjęs vandens lygis ir kiekis padarė didelį poveikį iškastinio kuro, branduolinės energijos ir hidroenergijos sektoriams ir aušinimo sistemoms; kadangi šios vasaros sausras dar labiau padidino poveikį, kurį Europai daro labai susitraukusi energijos rinka; kadangi tolesnis poveikis gali dar labiau paveikti vandens ekosistemas, kurios jau dabar sunkiai pakelia karščio bangas;
- T. kadangi daug turizmo veiklos rūšių yra priklausomos nuo upių; kadangi šiuo metu vandens stygius daro poveikį 17 proc. ES teritorijos, o padėtis Viduržemio jūros regione, kur apie 50 proc. gyventojų vasaros metu nuolat patiria vandens trūkumą ir daug turistinių vietovių dėl sausras turėjo sustabdyti savo verslo veiklą, kelia didesnę susirūpinimą;
- U. kadangi kritulių trūkumas ir didžiulis vandens paėmimas drėkinimui padarė įtaką upių transportui ir dėl to kilo sunkiųjų medžiagų tiekimo sunkumų, ypač Reino slėnyje, o tai daro neigiamą poveikį daugeliui veiklos sektorių; kadangi pagrindinių Europos vandenu kelių, ypač Reino, Dunojaus ir Po upių, lygis buvo labai žemas ir tai turėjo poveikio žemės ūkiui, geriamajam vandeniui, ekosistemoms ir prekybai;
- V. kadangi miškai yra vis labiau pažeidžiami dėl klimato kaitos poveikio, visų pirma dėl vis dažnesnių miškų gaisrų; kadangi daugelį metų trukusios sausras ir alinimas sudarė idealias sąlygas miškų gaisrams plisti; kadangi Europoje kyla dramatiško masto miškų gaisrai;
- W. kadangi 2011–2021 m. per 10 metų sudegė daugiau kaip 5 mln. hektarų miškų, visų pirma dėl sausrų; kadangi vien dėl miškų gaisrų, įvykusių nuo 2022 m. birželio 4 d. iki rugsėjo 3 d., bendras išdegęs plotas sudarė daugiau kaip 500 000 hektarų²¹, o ES pajėgumas kovoti su miškų gaisrais pasiekė savo ribas; kadangi visoje Sąjungos teritorijoje miškų gaisrai sunaikino vertingų objektų, pvz., gamtos parkų ir UNESCO geologijos parkų, ir dėl to nyksta biologinė įvairovė, pasėliai ir ganyklos;
- X. kadangi dėl su klimato kaita susijusių sausrų ir karščio bangų tapo sunkiau kovoti su gaisrais, nes dėl šių sąlygų gaisrams lengviau plisti ir jie tampa vis didesni; kadangi dėl klimato kaitos miškų gaisrai kils dažniau ir didės jų naikinamasis potencialas ir kadangi tikėtina, kad Europos miškų gaisrų metinis sezonas prasidės anksčiau ir baigsis vėliau; kadangi valstybių narių gaisrų valdymo praktikoje reikėtų atsižvelgti į šiuos precedento neturinčius pokyčius;
- Y. kadangi stabilūs, mišrūs, įvairaus medžių amžiaus, įvairiarūšiai ir didelės biologinės įvairovės miškai, kuriuose ištisai auga medžiai, teikia daug papildomos naudos, visų pirma švelnina sausras ir karštį; kadangi agrarinės miškininkystės sistemos ir į žemės ūkio ekosistemas integruoti medžiai taip pat teikia daug naudos, įskaitant našumą ir atsparumą;

²¹ „Copernicus“ atmosferos stebėsenos paslauga, „Europos vasaros miškų gaisrų išmetamų teršalų kiekis didžiausiais per pastaruosius 15 metų“ (angl. „[Europe’s summer wildfire emissions highest in 15 years](#)“), 2022 m. rugsėjo 6 d.

- Z. kadangi karščio bangos ir sausros daro neigiamą poveikį ūkininkų pajamoms, o tai gali lemti ūkių užleidimą; be to, kadangi ūkių užleidimas gali sudaryti palankias sąlygas kilti miškų gaisrams;
- AA. kadangi, JT skaičiavimais, nuo 1970 m. visame pasaulyje išnyko 35 proc. šlapynių, t. y. jos nyko tris kartus sparčiau nei miškai, nepaisant to, kad teikia daug įvairios naudos; kadangi pakrančių šlapynės, pvz., mangrovės, sekvestruoja anglies dioksidą iki 55 kartų greičiau nei atogrąžų miškai; kadangi durpynai, užimantys tik 3 proc. žemės paviršiaus, gali sukaupti 30 proc. viso sausumos anglies kiekio tik tada, kai yra drėgni, ir absorbuoja vandens perteklių, neleisdami kilti potvyniams ir sausroms; kadangi, pasak Komisijos, ES buvo prarasta apie du trečdaliai prieš 100 metų egzistavusių ES šlapynių;
- AB. kadangi 2010 m. liepos 28 d. JT Generalinė Asamblėja pripažino teisę į vandenį ir sanitarijos paslaugas kaip žmogaus teisę; kadangi švarus geriamasis vanduo yra labai svarbus visoms žmogaus teisėms užtikrinti; kadangi 2013 m. 1 884 790 piliečių pasirašė Europos piliečių iniciatyvą „Right2Water“ dėl teisės į vandenį ir sanitarijos paslaugas; kadangi šiandien 1 mln. ES piliečių neturi galimybės naudotis vandeniu, o 8 mln. neturi prieigos prie sanitarijos paslaugų;
- AC. kadangi sausra blogina žmonių gyvenimo sąlygas dėl karščio ir vandens trūkumo; kadangi labiausiai skurstantys asmenys patiria neproporcingą poveikį; kadangi nuo sausros labiausiai kenčiančiose Europos šalyse mirtingumas yra pernelyg didelis; kadangi sausra gadina pažeidžiamiausius pastatus ir blogina gyventojų gyvenimo kokybę;
- AD. kadangi sausra ir kiti klimato kaitos padariniai daro poveikį psichikos sveikatai ir didina nerimą, ypač jaunimo;
- AE. kadangi ES solidarumo fondo (EUSF) biudžetas toli gražu nėra pakankamas, kad būtų galima tinkamai reaguoti į dideles gaivalines nelaimes ir išreikšti Europos solidarumą su nelaimės ištiktomis regionais;
- AF. kadangi sausros gali turėti pakopinį poveikį ir skaičiuojama, dėl sausrų ES patiriami nuostoliai siekia apie 9 mlrd. EUR per metus; kadangi Jungtinio tyrimų centro analizė rodo, kad sausrų poveikis Europos ekonomikai iki 2100 m. galo pasiekti daugiau kaip 65 mlrd. EUR per metus²²; kadangi, jei pasaulio temperatūra viršys Paryžiaus susitarime nustatytus temperatūros tikslus, prognozuojama, kad sausros kils du kartus dažniau, o absoliutūs metiniai nuostoliai dėl sausrų Europoje padidės iki 40 mlrd. EUR per metus²³; kadangi neveikimo išlaidos gerokai viršija šiandienos investicijų į plataus

²² Jungtinio tyrimų centro naujienos, „Tyrimas rodo, kad pasaulinis atšilimas gali daugiau nei padvigubinti dėl sausrų Europoje patiriamas išlaidas“ (angl. „[Global warming could more than double costs caused by drought in Europe, study finds](#)“), 2021 m. gegužės 10 d.

²³ Jungtinio tyrimų centro išvados dėl klimato kaitos ekonominio poveikio ES sektoriuose prognozės remiantis analize „iš apačios į viršų“ (angl. „[Joint Research Centre findings on the projection of economic impacts of climate change in sectors of the EU based on a bottom-up analysis](#)“).

užmojo klimato politikos veiksmus išlaidas²⁴;

- AG. kadangi klimato krizė didina esamą nelygybę; kadangi mažas pajamas gaunantys namų ūkiai ir pažeidžiami asmenys ypač kenčia nuo klimato krizės ir jiems reikia ypatingos paramos, kad jie galėtų prisitaikyti prie kintančio klimato; kadangi būtina apsaugoti darbuotojus nuo neigiamo klimato krizės poveikio darbo vietoje;
1. išreiškia savo nuoširdžiausią užuojautą žmonių, žuvusių dėl pastarojo meto ekstremalių meteorologinių sąlygų, šeimoms ir solidarumą su jomis ir su nukentėjusių vietovių gyventojais, taip pat gėrįsi statutinių ir savanorių ugniagesių, gelbėtojų, nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų, dalyvaujančių teikiant pagalbą, ir gyventojų, kurie bandė gelbėti žmones ir užkirsti kelią gaisrų plitimui, dažnai rizikuodami savo gyvybe, pasišventimu;
 2. mano, kad šios ekstremalios meteorologinės sąlygos yra ženklas, rodantis, kad reikia imtis platesnio užmojo veiksmų klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos srityje; mano, kad ES turėtų atlikti vadovaujamą vaidmenį šiame procese ir stiprinti savo pastangas visuose sektoriuose; primena, kad, vadovaudamasi ES klimato teisės aktu ir Paryžiaus susitarimu, taip pat geriausiais turimais moksliniais duomenimis, ES turėtų sustiprinti savo klimato politikos veiksmus tiek klimato kaitos švelninimo srityje, kad visuotinis atšilimas neviršytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, tiek prisitaikymo prie klimato kaitos srityje, kad būtų skatinamas atsparumas; ragina ES atnaujinti savo nacionaliniu lygmeniu nustatytus įpareigojančius veiksmus pagal Paryžiaus susitarimą ir padidinti savo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo tikslą iki 27-osios JT BKKK šalių konferencijos sesijos (COP 27), remiantis geriausiais turimais moksliniais duomenimis; ragina siekti kuo platesnio užmojo dėl Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio;
 3. išreiškia susirūpinimą dėl JT aplinkos programos 2021 m. ataskaitos dėl atotrūkio išmetamųjų teršalų srityje išvadų, visų pirma dėl to, kad, nepaisant praėjusiais metais priimtų platesnio užmojo įsipareigojimų klimato srityje, prognozuojamas išmetamųjų teršalų kiekis sudarys sąlygas temperatūrai pasaulyje pakilti 2,7 °C, jei šie nacionaliniai įsipareigojimai būtų visiškai įgyvendinti, o tai sukels rimtą poveikį visame pasaulyje; todėl primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares toliau tvirtai laikytis ES žaliojo kurso ir stiprinti veiksmus, susijusius su ES klimato kaitos švelninimu, prisitaikymu prie jos ir atsparumu, ypatingą dėmesį skiriant ekstremaliems meteorologiniams reiškiniams;
 4. tikisi, kad Komisijos pasiūlymas dėl ES gamtos atkūrimo įstatymo²⁵ suteiks galimybę pagerinti klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo prie jos, nelaimių prevencijos ir gamtos atkūrimo sinergiją; tikisi, kad juo bus sukurta sausroms atsparių ekosistemų atkūrimo sistema, be kita ko, atkuriant įvairaus amžiaus, įvairių rūšių miškus ir didelės biologinės įvairovės miškus su nuolatine danga, šlapynėmis, natūralia augmenijos

²⁴ 2020 m. rugsėjo 17 d. Komisijos komunikatas „Platesnis Europos 2030 m. klimato srities užmojis. Investavimas į neutralaus poveikio klimatui ateitį žmonių labui“ (COM(2020)0562)

²⁵ 2022 m. birželio 22 d. Komisijos komunikatas dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl gamtos atkūrimo (COM(2022)0304).

danga, salpų dinamika ir natūralia visą kraštovaizdį apimančia infiltracija, taip pat didinant upių baseinų atsparumą;

5. pritaria Komisijos ketinimui prisidėti prie bendro vėsinimo poveikio sukuriant ES miestų žalinimo platformą; ragina Komisiją nustatyti plataus užmojo ir konkrečius privalomus tikslus dėl miestų biologinės įvairovės, gamtos procesais pagrįstų sprendimų, ekosisteminių metodų ir žaliosios infrastruktūros, kurie būtų naudingi tiek žmonėms, tiek laukinei gamtai, ir padėtų siekti bendrų biologinės įvairovės tikslų; pabrėžia, kad reikia įtraukti priemones, pvz., mažiausią nustatytą apželdintų stogų dalį naujuose pastatuose, remti ūkininkavimą miestuose, įskaitant derlių medžių auginimą, kai tinkama, užtikrinti, kad nebūtų naudojami cheminiai pesticidai, mažinti trąšų naudojimą ES miestų žaliosiose zonose ir didinti žaliųjų erdvių skaičių atsižvelgiant į gyventojų skaičių;
6. ragina valstybes nares teikti suskirstyti pagal prioritetus ir nustatyti trumpalaikes, vidutinės trukmės ir ilgalaikes dėl ekstremalių meteorologinių reiškinių nualintų ekosistemų atkūrimo priemones; be to, ragina parengti ES atkūrimo po ekstremaliųjų situacijų planų gaires, kuriose būtų nustatytos prioritetinės sritys, kuriose po potvynių, miškų gaisrų, karščio bangų ar sausrų sukeltų nelaimių būtų vykdomi gaivinimo, atkūrimo ir atstatymo etapai, įskaitant rekomendacijas dėl atsparumo didinimo bei pragyvenimo šaltinių, ekonomikos ir nukentėjusios aplinkos atgaivinimo;
7. prašo Komisijos pateikti gaires, kuriomis suinteresuotieji subjektai galėtų pasinaudoti didindami žmonių ir ekosistemų atsparumą sausroms; pabrėžia, kad mokslinių tyrimų ir stebėsenos srityje taip pat reikia imtis koordinuotų veiksmų Europos lygmeniu tarp jau veikiančių subjektų, pavyzdžiui, Europos sausrų stebėjimo centro, EAA, programos „Copernicus“ ekstremaliųjų situacijų valdymo paslaugos ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų; pabrėžia, kad finansavimo srityje tinkama finansinė parama turėtų būti nustatyta atsižvelgiant į BŽŪP, nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ir kitus regioninius fondus;
8. pripažįsta ypatingą Viduržemio jūros regiono šalių pažeidžiamumą ir tai, kad svarbu naudoti specialius mechanizmus ir išteklius, kad būtų galima kovoti su šių ekstremaliųjų reiškinių rizika ir padariniais šiose teritorijose; pabrėžia, kad sausras ir kiti klimato krizės meteorologiniai reiškiniai daro ne tik poveikį aplinkai, bet ir socialinį, kultūrinį, ekonominį ir politinį poveikį, todėl kyla vis didesnis socialinės nelygybės didėjimo pavojus;
9. pabrėžia neigiamą gaivalinių nelaimių poveikį ES ekonominei, socialinei ir teritorinei sanglaudai, trukdantį įgyvendinti Sąjungos sanglaudos politiką; šiuo atžvilgiu primena, kad iki 2030 m. į energetikos pertvarką, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą ir atsinaujinančiuosius energijos išteklius bus investuota per 100 mlrd. EUR sanglaudos politikos lėšų; pripažįsta ypatingą SESV 174 straipsnyje išvardytų teritorijų, visų pirma salų ir kalnų regionų, ir SESV 349 straipsnyje išvardytų teritorijų pažeidžiamumą;
10. pakartoja, kad remia ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategiją; vis dėlto apgailestauja, kad prisitaikymo prie klimato kaitos strategijoje nenustatyti konkretūs,

išmatuojami ir per nustatytą laiką įvykdytini tikslai, kad ES ir jos valstybės narės taptų atsparios klimato kaitai, ir primena Parlamento raginimą nustatyti privalomus ir kiekybiškai įvertinamus tikslus; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją pasiūlyti išsamią, plataus užmojo ir teisiškai privalomą Europos prisitaikymo prie klimato kaitos sistemą, įskaitant tinkamas teisėkūros priemones, ypatingą dėmesį skiriant pažeidžiamiausiems regionams;

11. ragina Komisiją skubiai parengti išsamų ES masto su klimatu susijusios rizikos vertinimą, ypatingą dėmesį skiriant sausrų ir miškų gaisrų rizikai, grėsmėms sveikatai, ekosistemų pažeidžiamumui ir poveikiui ypatingos svarbos infrastruktūros objektams ir esminėms tinklo jungtims, kad būtų galima vadovauti trumpalaikėms, vidutinės trukmės ir ilgalaikėms prisitaikymo prie klimato kaitos ir atsparumo didinimo pastangoms ir teikti joms pirmenybę; visų pirma ragina iki 2023 m. vasaros užbaigti pagrindinei infrastruktūrai skirtą ES atsparumo klimato kaitai testavimą nepalankiausiomis sąlygomis;
12. atkreipia dėmesį į tai, kaip klimato krizė didina esamą nelygybę; pabrėžia, kad mažas pajamas gaunantys namų ūkiai ir pažeidžiami asmenys ypač kenčia nuo klimato krizės ir jiems reikia ypatingos paramos, kad jie galėtų prisitaikyti prie kintančio klimato; palankiai vertina visų valstybių narių socialinę politiką, kurią vykdant darbuotojai apsaugomi nuo neigiamo klimato krizės poveikio darbo vietoje, ir ragina valstybes nares prisitaikymo prie klimato kaitos klausimą įtraukti į savo darbo ir socialinę politiką;

Civilinė sauga ir reagavimas į nelaimes

13. pabrėžia, kad svarbu toliau plėtoti ir visapusiškai panaudoti ES civilinės saugos mechanizmą miškų gaisrų ir kitų gaivalinių nelaimių atvejais; ragina Komisiją rinkti ir valstybėse narėse skleisti žinias apie tai, kaip pritaikyti miškus prie esamos ir numatomos klimato kaitos, laikantis naujosios ES prisitaikymo prie klimato kaitos strategijos; ragina Komisiją, naudojantis patobulintais programos „Copernicus“ produktais ir kitais nuotolinio stebėjimo duomenimis, parengti miškų gaisrų rizikos vertinimą ir žemėlapius prevenciniams veiksams stiprinti; pabrėžia, kad svarbu stiprinti Europos civilinės saugos mechanizmą siekiant užtikrinti tinkamus miškų gaisrų gesinimo pajėgumus ES;
14. ragina Komisiją ir valstybes nares paspartinti naujo nuolatinio rezervo „rescEU“ parko kūrimą ir primygtinai ragina jas užtikrinti pakankamą finansavimą šiuo tikslu, ir kuo greičiau išplėsti esamą Europos sezoninį apsaugos tinklą;
15. susirūpinęs atkreipia dėmesį į dabartinės ES lygmens reagavimo į nelaimes sistemos, grindžiamos savanorišku valstybių narių iš anksto skirtų reagavimo išteklių rezervu, ribotumą; ragina Komisiją ir valstybes nares išnagrinėti galimybę išplėsti ES reagavimo į nelaimes pajėgumus ir kompetenciją atsižvelgiant į vis dažnėjančias ir vis didesnes su klimatu susijusias nelaimes, visų pirma sukuriant nuolatinės ES civilinės saugos pajėgas;

16. ragina išplėsti dabartinę pagal „rescEU“ numatytą savanorišką gaisrų gesinimo rezervą ir ragina visas valstybes nares apsvaistyti galimybę dalį savo nacionalinių gaisrų gesinimo brigadų paskirti į Europos rezervą; prašo Komisijos pateikti veiksmų planą siekiant padidinti ES reagavimo pajėgumus;
17. pritaria civilinės saugos išteklių modernizavimui vykdam naujus bendrus viešuosius pirkimus, kad įranga ir sausumos bei oro saugos ištekliai būtų geriau pritaikyti prie įvairių ES teritorijų geografinės padėties;
18. ragina sustiprinti sezoninį išankstinį ugniagesių išdėstymą vietovėse, kuriuose vyksta daug miško gaisrų, atsižvelgiant į bandomosios programos, kuri šią vasarą buvo vykdoma Graikijoje, sėkmę;
19. ragina valstybes nares didinti investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas ir remti Europos civilinės saugos kompetencijos centro sukūrimą, visų pirma skatinti kovos su gaisrais ir krizių valdymo pareigūnų mokymą ir skatinti keitimąsi geriausia patirtimi;
20. primena, kad Europos Sąjungos solidarumo fondas buvo keletą kartų iš dalies pakeistas siekiant išplėsti jo taikymo sritį ir kad 2022 m. jam skirta biudžeto eilutė jau buvo visiškai panaudota dėl to, kad pagausėjo gaivalinių nelaimių; ragina gerokai padidinti Europos Sąjungos solidarumo fondo biudžetą, kad regionams būtų lengviau numatyti ir sušvelninti klimato kaitos padarinius, ir išplėsti šio fondo taikymo sritį, kad jo lėšomis taip pat būtų leidžiama remti klimato kaitos poveikiui atsparesnį viešosios ir privačios infrastruktūros atkūrimą arba naują statybą; pabrėžia, kad kai kurių gaivalinių nelaimių rimtumą kai kuriais atvejais lemia žmogiškieji veiksniai, įskaitant neišmintingą teritorijų planavimą, dėl kurio gyvenamieji namai ir infrastruktūros objektai statomi salpose ar teritorijose, kuriuose galimos nuošliaužos; atsižvelgdamas į tai, pakartoja, kad Europos Sąjungos solidarumo fondo kompensacijomis pirmenybė turėtų būti teikiama didesniai atsparumui ir tvarumui, finansuojant ekosisteminius sprendimus (pvz., miško atkūrimą, buveinių atkūrimą, žemės drebėjimams atsparų atstatymą);
21. pažymi, kad labai svarbu kiek įmanoma greičiau, paprasčiau ir lanksčiau suteikti pagalbą ir lėšų nukentėjusiems regionams, ir pabrėžia, kad Europos Sąjungos solidarumo fondo, ES civilinės saugos mechanizmo, Europos regioninės plėtros fondo prisitaikymo prie klimato kaitos komponento ir teritorinio bendradarbiavimo programų sąveika yra labai svarbi siekiant sukurti visapusišką reagavimo ir atsparumo didinimo priemonių rinkinį;
22. ragina Komisiją skatinti pilietinės visuomenės dalyvavimą užkertant kelią sausrų ir klimato kaitos padariniams ir juos šalinant; ragina Komisiją pasiūlyti Europos pilietinio aktyvumo iniciatyvą ir skatinti savanoriškas reagavimo į nelaimes iniciatyvas;

Žemės ūkis

23. ragina Komisiją visapusiškai įvertinti tebesitęsiančios sausras poveikį ES maisto gamybai šiais metais ir maisto tiekimui gyventojams ateinančią žiemą; be to, ragina Komisiją ir Tarybą apsvaistyti, kokių taisomųjų veiksmų galima imtis ir kokią paramą

galima teikti siekiant užtikrinti, kad pagrindinių maisto produktų gamintojai, patyrę gamybos nuostolių dėl karščių ir sausros, galėtų nedelsdami iš naujo pradėti naujus būtiniausių maisto produktų gamybos ciklus;

24. pabrėžia, kad svarbu neapsiriboti trumpalaikėmis priemonėmis ir sušvelninti dabartinę krizę; pabrėžia, kad ES turi tęsti savo maisto sistemų pertvarką, kad ilginiui jos taptų atsparesnės;
25. ragina ES ir jos valstybes nares investuoti į mokslinius tyrimus ir inovacijas siekiant palengvinti veislių ir praktikos, kurios yra atsparesnės sausroms ir klimato kaitai, įdiegimą;
26. ragina Komisiją užtikrinti, kad BŽŪP nacionaliniai strateginiai planai būtų įgyvendinami siekiant padidinti vandens naudojimo žemės ūkyje efektyvumą, kad būtų sumažintas vandens naudojimas ir skatinamas didesnis atsparumas sausroms, drauge mažinant hidromorfologinį poveikį, atsižvelgiant į Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos dėl tausaus vandens naudojimo žemės ūkyje išvadas; palankiai vertina tai, kad pradėtos taikyti naujos ekologinės sistemos, nes tai turėtų palengvinti perėjimą prie atsparesnio ir ekologiškesnio žemės ūkio;
27. ragina ES ir valstybes nares padidinti paramos žemės ūkiui dalį, skirtą rizikos žemės ūkyje prevencijai ir valdymui, ir apsvarstyti galimybę išplėsti viešųjų su klimatu susijusios rizikos draudimo sistemų naudojimą; ragina Komisiją skatinti keitimąsi gerąja patirtimi šiais klausimais ir kitų poveikio švelninimo priemonių klausimais;
28. be to, ragina Komisiją nustatyti finansinius išteklius siekiant padėti ūkiams ir kompensuoti nuostolius, patirtus dėl sausros ar kitų įvykių, kuriuos sukėlė kritinė klimato padėtis, skatinti didesnę atsparumą klimato kaitai ir tvarumą ir užtikrinti, kad ši krizė nesibaigtų galutiniu ūkių uždarymu;
29. ragina Komisiją ir valstybes nares teikti pirmenybę strateginių pašarų ir maisto produktų atsargų rezervo kūrimui, nes tai viena iš priemonių siekiant sušvelninti žalingiausius sausros aspektus, įskaitant kasmetinius didelius derliaus svyravimus, ir ragina Komisiją spręsti šį klausimą tarptautiniu lygmeniu siekiant nustatyti, kad maisto sandėliavimas yra viena iš stabilizavimo priemonių, turint mintyje klimato kaitos poveikį žemės ūkiui ir maisto tiekimui;
30. pabrėžia, kad reikia veiksmingesnių ir tikslingesnių žemės ūkio drėkinimo sistemų ir vandens kaupimo pajėgumų ir kad reikia apskritai iš naujo nustatyti drėkinimo poreikius siekiant užtikrinti tausų vandens išteklių naudojimą; primena, kad investicijos į drėkinimo ir vandens kaupimo pajėgumus remiamos tik tuo atveju, jei jos padeda taupyti vandenį; pabrėžia, kad pirmenybė turėtų būti teikiama investicijoms į ekosistemų atkūrimą ir gamybos metodus, kuriuos taikant pereinama prie agroekologijos;
31. atkreipia dėmesį į vykdančią naująją BŽŪP reformą priimtą sprendimą dėl investicijų į drėkinimą vietovėse, kuriose vandens telkinių būklė yra prastesnė nei gera; ragina

valstybes nares skatinti tokias investicijas į šias sritis, kokios padeda taupyti vandenį taip, kad būtų sprendžiama struktūrinio vandens trūkumo problema ir mažinamas poveikis vandenims;

32. primygtinai ragina valstybes nares ir Komisiją remti drėkinimo sistemų, kuriose nenaudojamas paviršinis ar požeminis vanduo, pvz., lietaus vandens kaupimo ir nuotekų perdirbimo, diegimą ir kartu stengtis sumažinti bendrą vandens naudojimą; prašo Komisijos kuo greičiau patikslinti, kaip aiškinamos naujos ES nuostatos dėl investicijų į drėkinimą pagal BŽŪP sistemą, kad būtų pašalinti visi neaiškumai; prašo Komisijos patobulinti esamas valstybėms narėms skirtas gaires dėl investicijų į drėkinimą pagal naujus BŽŪP strateginius planus;
33. pabrėžia teigiamą agroekologijos, agrarinės miškininkystės ir ekologinės gamybos sistemų vaidmenį užtikrinant vandens kiekį ir kokybę, nes didėja išteklių naudojimo efektyvumas ir žiediškumas, mažinant sąnaudas didėja atsparumas ūkio lygmeniu ir įvairinama gamyba, todėl rizika pasiskirsto, o tai ypač svarbu siekiant išvengti visiško derliaus praradimo; primena, kad gyvatvorių ir medžių sodinimas, dirvožemio dangos užtikrinimas, nuganymo vengimas, tankinimo mažinimas ir dirvožemio organinių medžiagų bei humuso sluoksnių gausinimas yra ūkininkams naudinga veikla;
34. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į ekstremalius pastarųjų mėnesių klimato reiškinius, reikia skubiai įgyvendinti strategiją „Nuo ūkio iki stalo“ ir Biologinės įvairovės strategiją, siekiant įgyvendinti su žalesniu ir tvaresniu žemės ūkio sektoriumi susijusius užmojus, atsižvelgiant į skirtingą įvairių rūšių žemės ūkio gamybos poveikį klimatui; todėl primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares toliau tvirtai laikytis ES žaliojo kurso ir stiprinti veiksmus, susijusius su ES klimato kaitos švelninimu, prisitaikymu prie jos ir atsparumu, ypatingą dėmesį skiriant ekstremaliems meteorologiniams reiškiniams;
35. pabrėžia dirvožemio būklės svarbą vandens sulaikymui ir filtravimui; ragina Komisiją užtikrinti, kad vandens sulaikymo ir filtravimo pajėgumas ir dirvožemio drėgnis būtų pagrindinis ES geros dirvožemio būklės akto projekto, kuris turi būti paskelbtas 2023 m., ramstis; pabrėžia, kad durpynai pasižymi dideliu potencialu kaip anglies dioksido absorbentai ir atlieka svarbų vaidmenį filtruojant vandenį ir švelninant potvynius, sausras ir miškų gaisrus;
36. ragina nustatyti ES tikslą iki 2030 m. užtikrinti dirvožemio būklės neblogėjimą, siekiant užtikrinti, kad atitinkamas pagal JT DVT nustatytas uždavinys būtų visapusiškai pasiektas ES, atsižvelgiant į tai, kad ES pažanga siekiant DVT tikslo šiuo metu nėra pakankama, kaip pabrėžta 2018 m. Europos Audito Rūmų specialiojoje ataskaitoje dėl dykumėjimo;
37. pabrėžia ūkininkų atsakomybę išlaikyti gerą dirvožemio ir vandens išteklių būklę ir poreikį plačiau taikyti sekvestruojamojo ūkininkavimo praktiką; todėl primygtinai ragina valstybes nares ir Komisiją skatinti šią praktiką taikant naujas ekologines sistemas ir plėtojant sekvestruojamąjį ūkininkavimą, į kurį reikės įtraukti ir kitus aplinkosaugos aspektus, pvz., vandentvarką, siekiant padidinti paskatas gamintojams; palankiai vertina Komisijos ketinimą pateikti pasiūlymą dėl tvarių anglies dioksido

ciklų sertifikavimo;

38. Pabrėžia, kad reikia skubiai sumažinti požeminio ir paviršinio vandens taršą, ypač nitratais ir pesticidais;
39. Ragina įgyvendinant visas iniciatyvas ir veiksmus, susijusius su sausrų, potvynių ir karščio bangų bei jų poveikio prevencija ir mažinimu, visapusiškai atsižvelgti į natūralią aplinką, visų pirma miškus, biologinę įvairovę ir ekosistemų funkcijas;

Miškų gaisrai

40. Ragina integruotai reaguoti į miškų gaisrus, siekiant apsaugoti ES miškus nuo naikavimo, kurį sukelia ekstremalūs klimato reiškiniai; pabrėžia, kad pasaulio mastu didėja didelių gaisrų dažnumas ir intensyvumas; yra susirūpinęs dėl to, kad numatoma išplėsti gaisringas zonas ir nustatyti ilgesnius sezonus, kai daugumoje Europos regionų kyla didelė gaisrų rizika, visų pirma esant didelio išmetamųjų teršalų kiekiui scenarijui; primena, kad biologiškai įvairus kraštovaizdis su įvairiais miškais yra didesnė apsauga arba natūralus barjeras nuo didelio masto ir nekontroliuojamų miškų gaisrų;
41. pabrėžia, kad įvairių miškų atkūrimas padėtų užtikrinti gaisrų prevenciją ir valdymą; pabrėžia, kad siekiant kovoti su klimato kaitos poveikiu miškuose reikia skirti daugiau išteklių ir plėtoti mokslu grindžiamą gaisrų valdymą ir gebėjimų stiprinimą teikiant konsultavimo paslaugas; ragina Komisiją ir valstybes nares labiau skatinti integruoto gaisrų valdymo koncepciją ir ja naudotis, taip pat pažymi, kad tam gali prireikti geresnių reguliavimo pajėgumų valstybėse narėse, viešųjų paslaugų stiprinimo ir specialios paramos bei glaudesnio bendradarbiavimo nelaimių prevencijos, pasirengimo joms ir reagavimo į jas srityse;
42. yra susirūpinęs dėl pirokamuolinių lietaus debesų formacijos rizikos, kylančios dėl miškų gaisrų, ir dėl neigiamo poveikio stratosferai bei ozono sluoksniui; todėl ragina kuo labiau sumažinti planuotus gaisrus ir medžių deginimą miškuose;
43. atkreipia dėmesį į miškų gaisrų poveikį sveikatai ir su tuo susijusią oro taršą bei reiškia susirūpinimą dėl Pasaulio meteorologijos organizacijos (WMO) prognozės, kad jos turėtų didėti, net ir pagal mažo išmetamųjų teršalų kiekio scenarijų²⁶; pažymi, kad numatoma, jog planetos šilimas, gaisrai ir su jais susijusi oro tarša didės net ir pagal mažo išmetamųjų teršalų kiekio scenarijų, ir pažymi, kad tai ne tik turės poveikį žmonių sveikatai, bet ir darys poveikį ekosistemoms, nes oro teršalai iš atmosferos patenka į žemės paviršių; atkreipia dėmesį į tai, kokį poveikį klimato krizė daro biologinei įvairovei, ekosistemų atsparumo mažinimui ir vėlesniam poveikiui visuomenės sveikatai, todėl pabrėžia bendros sveikatos koncepcijos svarbą;
44. ragina valstybes nares užtikrinti nuolatinę mūsų miškų apsaugą ir apsaugoti žemę, kad po miško gaisrų ji nebūtų perkvalifikuota į ne miško žemę, nes tai gali paskatinti

²⁶ Pasaulio meteorologijos organizacija, „[WMO oro kokybės ir klimato biuletenis atkreipia dėmesį į miškų gaisrų poveikį](#)“, 2022 m. rugsėjo 7 d.

tyčinius gaisrus, kad būtų galima žemę naudoti kitiems tikslams, kitokiems nei iki gaisro; ragina Regionų komitetą ir Komisijos tarnybas užtikrinti bendradarbiavimą su vietos valdžios institucijomis ir ištirti žemės perklasifikavimo po miškų gaisrų chronologiją;

45. prašo persvarstyti Tarybos direktyvą 2003/96/EB dėl energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių²⁷, siekiant įtraukti atleidimą nuo vidaus vartojimo mokesčio, taikomo gaisrininkams skirtiems energetikos produktams, kai jie vykdo savo pareigas;

Vandens transportas

46. ragina Komisiją pateikti išsamią ES vandens strategiją, įskaitant Europos vandens konferencijos organizavimą kartu su valstybėmis narėmis, siekiant skubiai parengti tarpvalstybinių bendrų upių baseinų valdymo gaires, ypač daugiamečių sausrų atveju, ir užtikrinti subalansuotą vandens naudojimo prioritetų nustatymą;
47. ragina Komisiją koordinuoti išsamių regioninių ar nacionalinių planų rengimą nuo gręžinio iki galutinio naudojimo, siekiant kovoti su vandens nutekėjimu ir protėkiu dėl prastos kokybės arba prastai prižiūrimos infrastruktūros, be kita ko, baseinų, miestų ir ūkių lygmenimis, o šiuo tikslu keistis geriausia patirtimi;
48. ragina Komisiją remti didesnes valstybių narių pastangas didinti pakartotinio vandens naudojimo būdų, vandenį taupančių drėkinimo technologijų ir praktikos, žaliųjų stogų technologijų, išmaniųjų dušų ir tualetų naudojimą vandens sektoriuje, įskaitant tiekimą, sanitariją ir paviršinio vandens valdymą, taip pat visuose pramoniniuose, gyvenamuosiuose ir komerciniuose vandens cikluose bei prietaikose; ragina iš dalies pakeisti galiojančius teisės aktus, kad būtų skatinamas pakartotinis vandens naudojimas pramonės šakose, kuriose naudojamas didelis vandens kiekis, kartu laikantis griežčiausių kokybės kriterijų, taip pat biuruose ir namuose pakartotinai naudojant buitinį vandenį; primena, kad vandentvarka turi esminę reikšmę siekiant kuo labiau sumažinti neigiamas klimato kaitos pasekmes, apsaugoti vandenį ir užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą, o taip pat apsaugant biologinę įvairovę ir prisidedant prie geros dirvožemio būklės;
49. atkreipia dėmesį į tai, kad energetikos sektorius yra didelis vandens vartotojas Europoje, o pats vandens sektorius sunaudoja daug energijos vandens gavybai, siurbimui, šildymui, vėsinimui, valymui ir gėlinimui; atkreipia dėmesį į žemo vandens lygio poveikį energetikos sektoriui ir tam tikroms pramonės šakoms; pabrėžia, kad didesnis vandens vartojimo efektyvumas gali turėti tiesioginį poveikį energijos vartojimo mažinimui ir klimato kaitai;
50. pabrėžia, kad reikia įtraukti piliečius į vandentvarkos veiklą; ragina valstybes nares imtis priemonių siekiant užtikrinti prieigą prie vandens, skirtą pažeidžiamoms ir marginalizuotoms grupėms, laikantis direktyvos, ir imtis tolesnių veiksmų siekiant

²⁷2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičianti Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą (OL L 283, 2003 10 31, p. 51).

užtikrinti vandentiekio vandens tiekimą; primena valstybių įsipareigojimus užtikrinti žmogaus teisę į geriamąjį vandenį, ypač karščio bangų ir sausros laikotarpiais, o tai apima, pvz., dalyvavimo mechanizmo sukūrimą, įskaitant nemokamo išankstinio ir informuoto sutikimo (FPIC) taikymą didelio masto energetikos infrastruktūrai ir gavybos pramonei; pabrėžia, kad svarbu sistemingai pripažinti paprotines teises į geriamąjį vandenį ir užtikrinti teisių gynimo priemones teisme (taikant skundų nagrinėjimo mechanizmą) žmogaus teisių pažeidimų atvejais;

Tarptautinis ir socialinis aspektas

51. pabrėžia, kad visoje Europoje daug žmonių gyvena pasenusiuose būstuose ir prastose gyvenimo sąlygose, todėl jie yra labiau pažeidžiami ekstremalių oro sąlygų poveikio;
52. pabrėžia, kad reikia skubiai stiprinti pasaulinius veiksmus siekiant sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir didinti gebėjimą prisitaikyti, didinti atsparumą ir mažinti pažeidžiamumą dėl klimato kaitos, kaip pabrėžta 2022 m. priimtame Glazgo klimato pakte; ragina ES atlikti aktyvų vaidmenį toliau nustatant visuotinį prisitaikymo prie klimato kaitos tikslą ir užtikrinant, kad būtų pasiektas tarptautinio kovos su klimato kaita finansavimo tikslas, be kita ko, užtikrinant klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos finansavimo pusiausvyrą; be to, ragina ES aktyviai dalyvauti Sendajaus nelaimių rizikos mažinimo programoje, kad būtų imtasi konkrečių veiksmų siekiant apsaugoti vystymosi pasiekimus nuo gaivalinių nelaimių rizikos;
53. primena, kad darbuotojų sveikata ir sauga priklauso ES kompetencijai ir kad pagal Direktyvą 89/391/EEB²⁸ darbuotojai turėtų būti apsaugoti nuo bet kokios rizikos, įskaitant naujas rizikas; ragina Komisiją nuodugniai ir skubiai įvertinti naują ir atsirandančią klimato kaitos riziką darbuotojų sveikatai ir saugai, siekiant geriau apsaugoti darbuotojus nuo aukštesnės temperatūros poveikio, natūralios ultravioletinės spinduliuotės ir kitų susijusių ir saugos pavojų, ypač statybos, žemės ūkio ir viešųjų paslaugų sektoriuose; atkreipia dėmesį į tai, kad pagal lytį diferencijuoti vaidmenys taip pat nulemia skirtingą moterų ir vyrų pažeidžiamumą klimato kaitos padarinių atžvilgiu, o klimato kaitos poveikis dar labiau sustiprina lyčių nelygybę;
54. primena, kad valstybės narės turi siekti, kad su darbu susijusių mirčių atžvilgiu būtų laikomasi visiškai saugaus požiūrio į darbą, laikantis 2021–2027 m. ES darbuotojų sveikatos ir saugos strateginės programos; atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad reikia užtikrinti visų ekstremalias situacijas likviduojančių darbuotojų, įskaitant ugniagesius, kurie darbo metu patiria ypač didelį kancerogenų poveikį, sveikatą ir saugą; pabrėžia, kad svarbu į valstybių narių nacionalines darbuotojų saugos ir sveikatos strategijas įtraukti reguliarius saugumo ir rizikos valdymo mokymus, skirtus reagavimo į nelaimės teikėjams, taip pat užtikrinti tinkamas apsaugos priemones ir medžiagas; ragina Komisiją prižiūrėti šių priemonių įgyvendinimą;

²⁸1989 m. birželio 12 d. Tarybos direktyva 89/391/EEB dėl priemonių darbuotojų saugai ir sveikatos apsaugai darbe gerinti nustatymo (OL L 183, 1989 6 29, p. 1).

55. reiškia nuoširdžiausią užuojautą Pakistano žmonėms, kurie nukentėjo nuo mirtinų klimato krizės padarinių, ir pripažįsta, kad Pakistanas labai mažai prisideda prie kovos su klimato krize; pažymi, kad ES skyrė pradinę 1,8 mln. EUR humanitarinę pagalbą potvynių aukoms, tačiau pripažįsta, kad tai neatitinka nukentėjusių žmonių ir bendruomenių poreikių;
56. pabrėžia, kad svarbu daryti pažangą visapusiškai įgyvendinant Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m.; palankiai vertina šią vasarą aukšto lygio politiniame forume darnaus vystymosi klausimais priimtą ministrų deklaraciją, kurioje pažymima, kad sausras ir potvyniai yra pasaulinio masto iššūkiai, kuriuos labiausiai jaučia besivystančios šalys, taip pat pažeidžiamoje padėtyje esantys asmenys, ypač čiabuvių tautos ir vietos bendruomenės; primena išsivysčiusioms šalims, kad reikia parodyti solidarumą su besivystančiomis šalimis, ypač su pažeidžiamiausiomis šalimis;
57. primena, kad 2021–2030 m. yra JT ekosistemų atkūrimo dešimtmetis, ir tikisi, kad gamtos atkūrimas bus šio dešimtmečio skiriamasis ženklas ES; ragina visas Biologinės įvairovės konvencijos šalis savo teritorijose skubiai įgyvendinti gamtos atkūrimo priemones;
58. pažymi, kad viso pasaulio šalys taip pat nukentėjo nuo didelių ir rekordiškų sausrų, įskaitant rekordines sausras Kinijoje; ragina glaudžiau bendradarbiauti su tarptautiniais partneriais sausrų, miškų gaisrų ir kitokio klimato kaitos poveikio klausimais; ragina ES siekti glaudesnio dialogo šioje srityje, įskaitant COP 27, kad būtų keičiamasi žiniomis ir abipusiškai gerinamas sausrų valdymas;
59. pabrėžia, kad ankstyvojo perspėjimo sistemos yra labai svarbios veiksmingam prisitaikymui, ypač atsižvelgiant į miškų gaisrus ir potvynius, tačiau jos nėra prieinamos didelei pasaulio daliai; remia WMO ankstyvojo perspėjimo paslaugų iniciatyvą ir tikisi, kad ji bus greitai įgyvendinta siekiant kuo greičiau išgelbėti kuo daugiau gyvybių nuo klimato krizės poveikio; ragina valstybes nares dalytis išankstinio perspėjimo sistemos technologijomis;
60. pabrėžia, kad, pasak JT, dėl sausras Somalio pusiasalyje 22 mln. žmonių gresia badas; pažymi, kad problemos, susijusios su maisto prieinamumu ir badu ES nepriklausančiose šalyse, didėja dėl klimato krizės ir geopolitinių jėgų; ragina ES pirmenybę teikti žmogaus teisėmis grindžiamai ir nuosekliai aprūpinimo maistu ir mitybos saugumo politikai; atkreipia dėmesį į tai, kaip klimato krizė didina humanitarines krizes visame pasaulyje, ypač Afganistane, kur sausra yra vienas iš veiksnių, dėl kurių 20 mln. afganistaniečių neturi pakankamai maisto;
61. pabrėžia, kad ES turi būti pasirengusi priverstiniam gyventojų perkėlimui dėl klimato kaitos, ir pripažįsta poreikį imtis atitinkamų priemonių, kad būtų apsaugotos gyventojų, kuriems kyla grėsmė dėl klimato kaitos poveikio, žmogaus teisės; mano, kad tokio persikėlimo problema turėtų būti sprendžiama tarptautiniu lygmeniu; ragina Komisiją ir valstybes nares bendradarbiauti siekiant sukurti tarptautinę sistemą, pagal kurią gyventojų persikėlimo dėl klimato ir migracijos problemos būtų sprendžiamos ir tarptautiniuose forumuose, ir įgyvendinant ES išorės veiksmų politiką; ragina Komisiją

ir valstybes nares bendradarbiauti siekiant remti dėl klimato kaitos perkeltus asmenis, kurie nebegali gyventi savo gyvenamojoje vietoje; atkreipia ypatingą dėmesį į JT žmogaus teisių komiteto sprendimą, kad valstybės narės, svarstydamos galimybę deportuoti prieglobsčio prašytojus, turi atsižvelgti į klimato krizės poveikį žmogaus teisėms jų kilmės šalyje;

62. ragina daugiau investuoti į Europos piliečių švietimą ir informuotumo apie gaivalines nelaimes didinimą; ragina paskelbti Tarptautinę gaivalinių nelaimių mažinimo dieną pasitelkiant matomas ES iniciatyvas;

o

o o

63. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.